

УДК. 616.361/366-002-085.838.97: 553 7 4

ВІДДАЛЕНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ ІЗ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ЖОВЧНОГО МІХУРА ТА ЖОВЧОВИВІДНИХ ШЛЯХІВ В САНАТОРІЇ “СИНЯК”

Ротаєнко А.П., Швардак В.В., Горицька С.І., Собран Л.П.

Науково-практичне об'єднання “Реабілітація” МОЗ України, м. Ужгород; санаторій “Синяк” об'єднання “Закарпаткурорт”, с. Синяк

Серед захворювань органів травлення запальні процеси у жовчному міхурі та жовчовивідних шляхах є доволі частим захворюванням. За нашими даними, серед хворих із захворюваннями органів травлення вони складають 22,6% [1].

За останні роки у патогенезі хронічних холециститів надається значення не тільки інфекційному початку та застійним явищам у жовчовивідних шляхах, але і імунобіологічній реактивності організму та алергії. У розвитку калькульозного холециститу має значення порушення в ендокринній системі [2]

Принципи лікування хронічного холециститу залежать від його клінічної картини, фази та стадії захворювання [3]. В світлі вищесказаного викликають інтерес дані, одержані при обробці 476 історій хвороб хворих, які лікувались в санаторії “Синяк”. Хворі розподілялись наступним чином: хронічний інфекційний холецистит – 195 хворих; лямбліозний – 61; калькульозний – 81; дискінетичний – 67; змішаний – 72.

Первинний холецистит був діагностований у 175 хворих, а вторинний, як супутній, – при захворюваннях органів кишкового шляху – у 301 хворого.

За віком хворі розподілялись таким чином: до 30 років – 31; від 31 до 40 років – 98; від 40 до 50

років – 284; старше 51 року – 63.

Отже, більшість хворих з хронічними холециститами була у віці від 40 до 50 років. Серед хворих, що лікувались в санаторії, було 294 чоловіків та 182 жінки.

Давність захворювання до 5 років була у 73 хворих, а від 5 та більше років – у 403.

Лікування хворих хронічним холециститом було комплексним і включало тонізуючий режим, лікувальну гімнастику, лікувальне харчування (дієта 5 за М.І.Певзнером) з включенням в дієту вітамінізованих напоїв; внутрішнього питного вживання слабомінералізованої сульфатно-кальцієвої натрієвої мінеральної води Синяцького родовища (сверл. № 17), тюбажів мінеральною водою; мінеральних ванн з тієї ж мінеральної води або лікувальних душів. У комплекс лікування включались також озокеритні аплікації на область печінки або теплові процедури апаратної фізіотерапії, при необхідності призначались антиспастичні та жовчогінні засоби.

Безпосередні результати лікування хворих з хронічним холециститом відображені в табл. 1.

Як видно із таблиці, ефективність комплексного курортного лікування хронічного холециститу висока, причому результати лікування у хворих з первинним (основним) холециститом

без супутніх захворювань суттєво вищі, ніж у хворих з супутніми ураженнями шлунково-кишкового шляху.

Віддалені результати ефективності лікування

хронічного холециститу вивчені у хворих, що лікувались в санаторії за період з 1997 по 1999 роки.

Таблиця 1

Ефективність комплексного лікування хворих хронічним холециститом в санаторії "Синяк" за безпосередніми результатами

Хронічний холецистит	К-ть Хворих	Виписані з оцінкою		
		Значне покращення	Покращення	Без змін
Первинний без супутніх захворювань	175	73 (41,7 %)	102 (58,3 %)	-
Вторинний при захворюваннях шлунково-кишкового шляху	301	94 (31,2 %)	207 (68,8 %)	-
Всього	476	167(35 1 %)	309(64 9 %)	-

Метою вивчення віддалених результатів було уточнення стійкості ефекту лікування досягнутого за час перебування в санаторії після повернення хворих у свої звичайні умови праці та побуту.

У своїй роботі ми використали два способи одержання відомостей: шляхом анкет-опитувань, розроблених нами в НПО "Реабілітація" і розісланих хворим, а також шляхом обробки історій хвороб хворих, що знаходились на лікуванні повторно.

Було розіслано 127 анкет-опитувань, на які ми

одержали 92 відповіді. Серед тих, що відповіли, жінок було 55, чоловіків - 37. У віці до 30 років - 21, від 31 до 50 - 57 і старше 51 року - 14 хворих.

Отже, група надісланих відповідей суттєво не відрізнялась від відповідей хворих, які відповіли на анкетні питання при повторному лікуванні в санаторії, тому дані, одержані на 92 хворих, можна перенести і на решту.

Тривалість ремісії у хворих хронічним холециститом після санаторного лікування представлена в табл. 2.

Таблиця 2

Тривалість ремісії хронічного холециститу у хворих, які лікувались в санаторії "Синяк" за даними анкетного опитування

Кількість хворих	Добре самопочуття тривало			Покращення не було	Настало загострення
	до 6 місяців	від 6 до 12 місяців	Від 12 до 24 місяців		
92	14	15	61	2	1
100	15 1 %	16,3 %	65,3 %	2 2 %	1,1 %

Як видно з таблиці, у переважної більшості 16,3% (15) хворих ремісія тривала понад 6 місяців. У тому числі від 1 до 2 років ремісія відзначалась у 65,3% (60). Хворі відмічали покращення загального стану і зникнення болю у правому підребер'ї, нудоти, гірчави в роті, нормалізацію діяльності кишечника. На протязі цього часу хворі не звертались за поліклінічною або стаціонарною медичною допомогою за місцем проживання.

При аналізі групи хворих (14 чоловік) з тривалістю ремісії до 6 місяців виявилось, що у 7 з них погіршення наступало із-за грубого порушення режиму харчування-дієти та посиленого паління сигарет. У 2 спостерігались напади калькульозного холециститу, у 2 було загострення хронічного гастриту і у 3 причини загострення хронічного холециститу встановити не вдалось.

Тільки у 3 хворих (6,7%) лікування в санаторії виявилось неефективним. При аналізі цих випадків з'ясувалось, що у 1 мало місце загострення

калькульозного холециститу, у хворого з хронічним холециститом був супутній хронічний панкреатит і в одному випадку причину відсутності терапевтичного ефекту встановити не вдалось.

Ефективність комплексного лікування хронічного холециститу в умовах санаторію "Синяк" підтверджують і дані, одержані при обробці 112 історій хвороб хворих, які лікувались повторно в санаторії. Більшість з них після першого курсу лікування в санаторії за медичною допомогою по місцю проживання не звертались або звертались значно рідше.

Наші дані співпадають із спостереженнями Л.А. Терентьевої (1990). Якщо порівняти результати лікування хворих хронічним холециститом в санаторії "Синяк" з іншими оздоровницями Закарпатського регіону ми дійшли висновку, що суттєвої різниці як за безпосередніми, так і по віддаленим результатам не відзначається.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лемко І.С.// Економіка Закарпаття сьогодні і завтра: шляхи виходу із криз: Матеріали науково-практичної конференції-Ужгород, 1997.-С.345-348.
2. Лемко І.С., Гергель В.І., Киртич Л.П., Фекейшгазі Б.М. Мінеральні води Закарпаття та їх аналоги (довідник).- Ужгород, 1995.-с.6.
3. Торохтін О.М., Фекейшгазі Б.М. Звіт Науково-практичного об'єднання "Реабілітація": Вивчення стану складання кадастру та розробки концепції використання недосліджених мінеральних вод Закарпатської області.- Ужгород, 1994.-37 с.
4. Ротаєнко А.П., Міцо А.Ш., Горицька С.І., Чайковська Т.В. Використання курортних факторів санаторію "Синяк" у лікуванні хворих з хронічним холециститом та дискінезіями жовчовивідних шляхів. "Науковий вісник" Ужгородського університету- Серія "Медицина". Випуск № 6, 1998. -С-152-153.
5. Терентьева Л.А., Розенфельд М.К. Лечебные минеральные воды Латвии.-Рига;"Звайгзне",- 1980, -С.104-106.

SUMMARY

DELAYED RESULTS OF TREATMENT OF PATIENTS WITH DISEASES OF GALLBLADDER AND BILE DUCTS IN THE SPA "SINYAK"

A.P. Rotayenko, V.V. Shvardac, S.N. Horitska, L.P. Sobran

Authors have proved high effectiveness of spa-treatment of patients with chronic cholecystitis and dyskinesia of bile ducts in the delayed period using mineral water of Sinyak deposit.